

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Tomáše Foltase, soudce Jana Kratochvíla a soudkyně Jitky Zavřelové v právní věci žalobce: **A. M.**, zastoupený Mgr. Faridem Alizeyem, advokátem se sídlem Stodolní 834/7, Ostrava, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 10. 2025, čj. OAM-790/BA-BA07-LE31-2025, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 13. 3. 2026, čj. 20 Az 46/2025-27,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 13. 3. 2026, čj. 20 Az 46/2025-27, **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobce žádal o mezinárodní ochranu podle zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. Svou žádost odůvodnil tím, že v zemi původu má konflikt s nevlastním otcem, který jej v minulosti bil, škrtil a vyhrožoval mu. K napadení ze strany nevlastního otce naposledy došlo před sedmi lety. Od té doby se žalobce s nevlastním otcem několikrát potkal, ale k žádnému fyzickému napadení nedošlo. Spor mezi nimi vznikl kvůli nemovitosti. Jako další důvod podání žádosti o mezinárodní ochranu žalobce uvedl absenci socioekonomického zázemí v zemi původu. Žalovaný žádosti o mezinárodní ochranu nevyhověl.

[2] Žalovaný neshledal, že by žalobce v zemi původu vyvíjel činnost směřující k uplatnění politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu, za kterou by byl pronásledovaný. Neshledal ani důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12 písm. b) zákona o azylu, protože žalobce nečelí a ani nečelil v zemi původu pronásledování

z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů. V případě žalobce pak nebyly splněny ani podmínky udělení azylu za účelem sloučení rodiny podle § 13 zákona o azylu. Z důvodu změny právní úpravy pak u žalobce nepřicházel v úvahu ani humanitární azyl (bod 9 přechodných ustanovení zákona č. 314/2025 Sb., kterým se mění zákon o azylu). Žalovaný ani nezjistil, že by byly v případě žalobce dány důvody pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. Žalobci totiž ze strany nevlastního otce nehrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy tak, jak ji vymezuje § 14 odst. 2 zákona o azylu (tj. trest smrti nebo poprava, mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání, či vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu).

[3] Žalobce se proti zamítavému rozhodnutí žalovaného bránil žalobou podanou ke Krajskému soudu v Ostravě.

[4] Krajský soud žalobě vyhověl. Napadené rozhodnutí zrušil pro nepřezkoumatelnost a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Dospěl k závěru, že se žalovaný nijak nezabýval tím, zda by žalobci byla v zemi původu poskytnutá ze strany státních orgánů ochrana před pronásledováním ze strany soukromé osoby – jeho nevlastního otce. Za účelem takového posouzení si žalovaný ani neopatřil relevantní podklady, ze kterých by bylo možné zjistit skutkový stav věci ohledně možností vnitřní ochrany. V rozporu s tímto přitom žalovaný v rozhodnutí uvedl, že výpověď žalobce považuje za věrohodnou.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření účastníků

[5] Žalovaný (stěžovatel) se proti rozsudku krajského soudu bránil kasační stížností. V ní namítal, že v řízení nebylo na místě zjišťovat, zda mohl žalobce získat v zemi původu ochranu proti pronásledování ze strany nevlastního otce. Tak by tomu bylo, pokud by byla v řízení prokázána obava z azylově relevantního pronásledování, resp. pokud by žalobce tvrdil azylově relevantní důvod. V posuzovaném případě se ale o azylově relevantní pronásledování nejednalo. Důvody, pro které krajský soud napadené rozhodnutí zrušil, se tedy zcela míjí s důvody, pro které žalovaný žádost žalobce o mezinárodní ochranu zamítl.

[6] Žalobce se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[7] Jelikož v nyní projednávané věci rozhodovala specializovaná samosoudkyně, zabýval se Nejvyšší správní soud tím, zda je kasační stížnost přijatelná.

[8] Podle § 104a odst. 1 soudního řádu správního platí, že rozhodoval-li před krajským soudem o věci specializovaný samosoudce a kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud jako nepřijatelnou. Nejvyšší správní soud přijme kasační stížnost k věcnému přezkumu pouze v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu, a to i) z důvodu neexistence, nejednotnosti nebo potřeby překonání judikatury, nebo ii) v případě zásadního pochybení krajského soudu (usnesení NSS ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006-39,

pokračování

č. 933/2006 Sb. Nejvyšší správní soud, *Ostapenko*). V posuzované věci je dán druhý důvod přijatelnosti, spočívající v zásadním pochybení krajského soudu.

[9] Stěžovatel namítá, že nebylo nutné, aby zjišťoval, zda se žalobce mohl v zemi původu obrátit s žádostí o ochranu na příslušné orgány. V řízení totiž žalobce neuvedl azylově relevantní důvody. V takovém případě je podle stěžovatele nadbytečné, aby zjišťoval bližší informace o zemi původu žalobce a zabýval se tím, zda se mohl žalobce domoci ochrany u státních orgánů.

[10] Nejvyšší správní soud shledal tuto stěžovatelovu námitku důvodnou.

[11] Samotné rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany by mělo odpovídat logické posloupnosti jednotlivých kroků při posouzení důvodnosti žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Nejprve by se mělo v rozhodnutí objevit (1) komplexní zhodnocení hodnověrnosti vyličeného azylového příběhu ve smyslu kritérií dle čl. 4 odst. 5 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (kvalifikační směrnice). Po něm následuje hodnocení podmínek pro udělení azylu nebo doplňkové ochrany. V rámci tohoto hodnocení se má posoudit, (2) zda žadatel má odůvodněný strach z pronásledování v místě svého bydliště v zemi původu (ve světle čl. 9 a čl. 10 kvalifikační směrnice) nebo zda mu tam hrozí skutečné nebezpečí vážné újmy (ve světle čl. 15 kvalifikační směrnice). Hodnocení (3) možné vnitřní ochrany, tedy zda má žadatel o mezinárodní ochranu možnost obrátit se na státní orgány v místě svého bydliště, které by mu byly ochotny a schopny poskytnout účinnou ochranu, může přijít na řadu až v situaci, kdy je shledáno splnění podmínky odůvodněného strachu z pronásledování nebo skutečného nebezpečí vážné újmy. Pokud není žadateli dostupná účinná ochrana před pronásledováním či vážnou újmou v místě jeho bydliště, zkoumá se (4) alternativa vnitřního přesídlení v rámci země původu (rozsudek NSS ze dne 30. 5. 2025, čj. 5 Azs 249/2024-40, bod 22).

[12] Krajský soud se při přezkumu rozhodnutí stěžovatele zabýval tím, zda stěžovatel komplexně zhodnotil hodnověrnost vyličeného azylového příběhu. Rozhodnutí stěžovatele nicméně shledal nepřezkoumatelné z důvodu absence hodnocení možné vnitřní ochrany v zemi původu. Takový postup ale ignoruje právě uvedenou logickou posloupnost kroků při posouzení důvodnosti žádosti o udělení mezinárodní ochrany a v důsledku se tak mýlí s důvody, na kterých stojí rozhodnutí žalovaného.

[13] Nejvyšší správní soud z rozhodnutí žalovaného ověřil, že podle stěžovatele žalobci nehrozí pronásledování z důvodů vymezených v § 12 písm. a) a b) zákona o azylu, a ze strany nevlastního otce ani bezprostředně nehrozí skutečné nebezpečí vážné újmy tak, jak ji vymezuje § 14a odst. 2 zákona o azylu (tj. trest smrti nebo poprava, mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání a ani vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu). Nevlastní otec žalobce napadl před sedmi lety a poté, co žalobce odešel z domova, se se svým nevlastním otcem několikrát potkal ve městě, přičemž k žádnému fyzickému napadení nedošlo. Žalobci proto v případě návratu do země původu podle stěžovatele vážná újma nehrozí.

Jako mučení, nelidské zacházení nebo trestání podle stěžovatele nelze vnímat ani absenci socioekonomického zázemí žalobce v jeho zemi původu. Závěrem stěžovatel dodal, že v zemi původu žalobce neprobíhá ani ozbrojený konflikt.

[14] Z hlediska jednotlivých kroků vyložených v bodě [11] tohoto rozsudku, tedy žalovaný skončil u kroku 2. Nebyl tak skutečně žádný důvod, aby se stěžovatel zabýval krokem 3, tedy otázkou možné vnitřní ochrany. Hodnocení možné vnitřní ochrany může přijít na řadu až v situaci, kdy je shledáno splnění podmínky odůvodněného strachu z pronásledování nebo skutečného nebezpečí vážné újmy. Pokud mu absenci této úvahy vytkl krajský soud dopustil se zásadního pochybení. Tento krajský soudem uvedený zrušující důvod se totiž míjí s důvody rozhodnutí žalovaného.

[15] Krajský soud úvahy stěžovatele týkající se pronásledování a hrozby vážné újmy nijak nepřezkoumal. Povinnost stěžovatele zabývat se otázkou ochrany ze strany státních orgánů krajský soud dovodil ze skutečnosti, že stěžovatel shledal azylový příběh žalobce věrohodným. K tomu, aby mohl krajský soud zaujmout názor, že se měl stěžovatel zabývat možností žalobce domoci se v zemi původu účinné ochrany ze strany státních orgánů, měl ale podrobit přezkumu stran správnosti právě úvahy stěžovatele týkající se pronásledování a hrozby vážné újmy. Jelikož tak neučinil, dopustil se zásadního pochybení, pro které je nutné jeho rozsudek zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení.

[16] Nejvyšší správní soud nespatřuje ani žádnou vadu, či rozpor v tom, že žalovaný při posuzování důvodů azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu shledal, že jednání, kterého se žalobce obává lze považovat za pronásledování. Podle tohoto ustanovení je azylově relevantním pronásledování pouze pronásledování ze specifických důvodů. Ani jeden z těchto důvodů však žalovaný u žalobce neshledal. Následně odmítnutí doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu postavil na tom, že toto jednání, kterému byl žalobce v minulosti vystaven, již není hrozící. Mezinárodní ochrana je institut, který chrání před hrozbou, která by cizinci hrozila při návratu do zemi původu. Jde tedy o ochranu před jednáním v budoucnu. Čili tento závěr žalovaného není v kontextu mezinárodní ochrany rozporný. To, zda to je závěr správný, dosud krajský soud neposuzoval, a proto se k tomu Nejvyšší správní soud nemůže vyjádřit.

IV. Závěr a náklady řízení

[17] Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost důvodnou a v souladu s § 110 odst. 1 soudního řádu správního rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V něm je krajský soud vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 soudního řádu správního).

[18] V dalším řízení krajský soud posoudí, zda žalovaný správně vyhodnotil, že žalobci v zemi původu nehrozí pronásledování z azylově relevantních důvodů (§ 12 zákona o azylu) či skutečné nebezpečí vážné újmy (§ 14a zákona o azylu). Teprve ve světle takového posouzení následně vypořádá zbylé žalobní námitky a učiní závěr o tom, zda se žalovaný měl blíže zabývat bezpečnostní situací v zemi původu žalobce a možnosti domáhat se ochrany u státních orgánů.

[19] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 soudního řádu správního).

pokračování

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 3. června 2026

Tomáš Foltas
předseda senátu